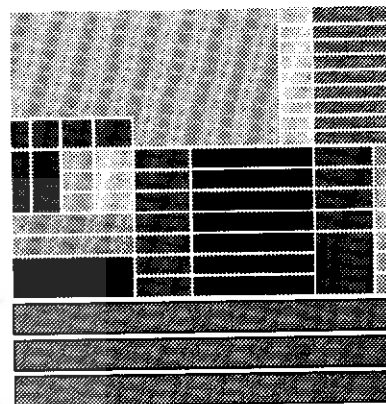

مقالات اقتصادی

نتایج دوراروگونه

آزادی نهائی تجارت جهانی

از: دکتر علی رشیدی

۱- چکیده توافقیها

ازپس آمدهای مذاکرات دور اروگونه، تقویت قدرت نظارت و نظارت دقیقتر بر اجرای مقررات گات از طریق تشکیل یا سازمان تجارت جهانی میباشد. تعریف دقیقتر و صریحتر از واژه ها، و متعهد کردن ممالک عضو دبیرخانه گات به انجام اقدامات تازه، دراثربیداشدن شرایط تازه یا عدم اقدام بموقع، یک عضو از دیگر پیامدهای این دور از مذاکرات بشمار میرود. عبارت دیگر حقوق و تعهدات

اعضاء بیش از پیش دارای ضمانت اجرایی شده است.

مواردی که اعضاء در اثر مذاکرات دور اروگونه مفاهیم جدید و یا اقدامات جدید را پذیرفته اند میتوان بشرح زیر خلاصه کرد:

۱- کشورها تحت عنوان "برنامه ملی" متعهد شده اند که امکانات "دسترسی به بازارهای خود را فراهم سازند. به این منظور بعضی از کشورها بطور انفرادی

متعهد شده اند پاره ای از موانع تعرفه ای و غیرتعرفه خاص خود مربوط به تجارت کالاها را کاهش دهند. همچنین کشورها تحت عنوان "تعهدات اولیه در مورد آزادسازی تجارت خدمات" دقیقاً پذیرفته اند که برای اجراء مقررات گات در بخش خدمات در کشور خود چه اقداماتی بعمل میاورند. (به بخش سوم مراجعه شود)

۲- در مورد فعالیت های شرکت های

تجاری دولتی در هر کشور، قبول شده است که نظارت بر طرز کار و ارزیابی عملیات آنها از دید مقررات گات تقویت و بهبود یابد.

۳- قبول شده است که محدودیت های وضع شده در هر کشور بخاطر بهبود تراز پرداختها طوری تنظیم شود که کمترین اختلال را در تجارت خارجی کشور ایجاد نماید. مثلاً ممالک بجای وضع سهمیه و یا اعمال محدودیت های

مقداری از سورشارژ پرواردات (مثل سود بازرگانی) استفاده خواهند کرد. همچنین روش های مطلع کردن و مشورت کردن با کمیته تراز پرداختهای گات بیشتر و بهتر شده است.

۴- ضوابط و روش های مربوط به بررسی و ارزیابی اثرات تشکیل اتحادیه های گمرکی و مناطق آزاد تجاری جدید و یا گسترش حیطه عمل آنها بر سایر کشورها و منافع آنها، دقیقتر معین شده است.

۵- اعطای معافیت از مقررات گات از نظر تاریخ نهایی پایان بخشودگی هایی که ممکن است در آینده داده شود، همچنین تاریخ پایان بخشودگی های فعلی و شرایط اصلی اعطای بخشودگی از مقررات، در موافقت نامه تأسیس سازمان تجارت جهانی قید شده است.

۶- مذاکره در مورد اعطای غرامت و حق تازه درخواست مذاکره برای کشوری که محصول مورد نظر بالاترین سهم را در صادرات آن دارد (و تعرفه تثبیت شده آن از بین رفته یا تغییر پیدا کرده است) پذیرفته شده است.

۷- شرط عدم شمول یعنی معافیت یک کشور عضو یا کشور تازه عضو شده از مقررات موافقت نامه عمومی در قبال عضو دیگر شامل کلیه موافقت های چند جانبه شده است.

۸- بازارگرایی بیشتر در تجارت محصولات کشاورزی با هدف تأمین قدرت پیش بینی برای کشورهای واردکننده و صادرکننده، در این زمینه قبول شده است که در هر کشور:

۱- سیاست های حمایتی ای اعمال

شود که کمتر جنبه اختلال در تجارت داشته باشد و برای حفظ اقتصاد روستائی لازم باشد و

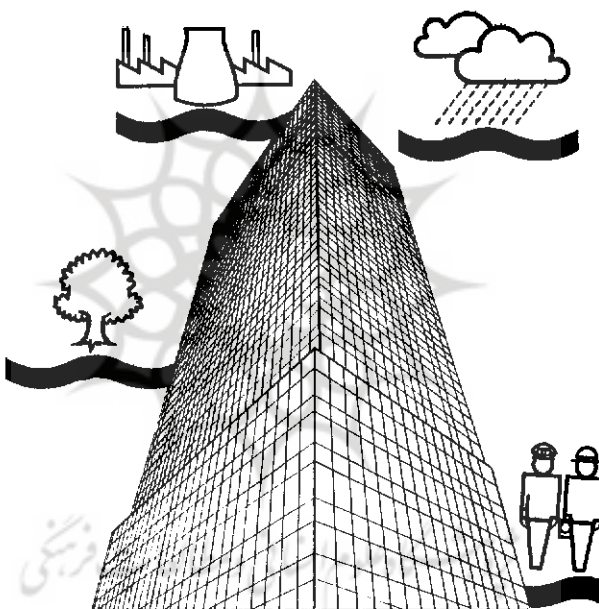
۲- برای تخفیف فشارهای سیاست تعدیل ضروری باشد.

۹- تدابیر غیر تعرفه ای باید با تعرفه هایی که همان میزان حمایت را ایجاد میکند جایگزین شود. تعرفه ای نمودن سهمیه ها یا حفظ و افزایش درصد دسترسی به بازار پذیرفته شده است.

دوره (شش ساله تا ۱۰ ساله) حفظ نمایند.

۱۲- رفتار متفاوت با کشورهای در حال توسعه

الف - در مورد محصولات کشاورزی اساسی که قسمت اصلی رژیم غذایی سنتی مردم را تشکیل میدهند استثناء قبول شده است.

۱۰- وضع عوارض حفاظتی اضافی در صورت نفوذ زیاد واردات ناشی از قیمت بسیار پایین به پول داخلی و یا بعلل دیگر در حالیکه واردات سهم بزرگی از مصرف داخلی را تشکیل دهد، قبول گردیده است.

۱۱- تحت عنوان "رفتار ویژه" در موافقت نامه کشاورزی به کشورها اجازه داده شده است که در شرایط حساس محدودیت های وارداتی را تا پایان

کشاورزی و عمران روستائی و سایر کمک ها که نسبت اندکی (کمتر از ۱۰ درصد در ممالک در حال توسعه) به ارزش تولید محصولات کشاورزی دارند استثناءهایی پذیرفته شده است.

۱۵- جمع کل حمایت در مواردی که مشمول معافیت نیست، باید در دوره اجراء شش ساله ۲۰ درصد کاهش یابد (کشورهای در حال توسعه ۱۳/۳ درصد)

۱۶- کاهش ۳۶ درصد در سوبسیدهای صادراتی موجود در دوره ۱۹۸۶-۹۰ طی دوره شش ساله و کاهش ۲۱ درصد در کل مقدار صادرات سوبسیددار. در مورد کشورهای در حال توسعه میزان کاهش دوسوم حد مربوط به ممالک صنعتی (۲۴ درصد) ومدت اعمال آن ۱۰ سال است.

۱۷- در شرایط خاص، سوبسیدهایی که بمنظور تقلیل هزینه بازاریابی صادرات محصولات کشاورزی و یا تقلیل هزینه حمل داخلی و خارجی محصولات صادراتی داده میشود را میتوان استثناء کرد.

۱۸- ادغام بخش منسوجات و پوشاک در گات. تا بحال تجارت الیاف تابع ترتیبات الیاف (MFA) بود، در اول ژانویه ۱۹۹۵ در هر کشور شرکت کننده در ترتیبات الیاف، حدود ۱۶ درصد مجموع حجم واردات سال ۱۹۹۰ اقلام فهرست خاص الیاف، مشمول مقررات گات میشود. در ژانویه ۱۹۹۷ اقلام دیگری که کمتر از ۱۷ درصد واردات سال ۱۹۹۰ نباشد مشمول مقررات گات میشود و در اول ژانویه ۲۰۰۲ اقلامی که کمتر از ۱۶ درصد واردات سال ۱۹۹۰ نباشد مشمول میگردد. بقیه اقلام در اول ژانویه ۲۰۰۵ مشمول مقررات میگردد. در هر سه دوره محصولات از خامه و نخ پارچه و محصولات ساخته شده نساجی و پوشاک برای مشمول مقررات شدن انتخاب خواهد شد.

۱۹- طبق موافقت نامه راجع به تدابیر سرمایه‌گذاری مرتبط با تجارت، اقدام دولت‌ها در الزام سرمایه‌گذار به خرید از بازار داخلی (شرط محتوای ملی) یا حجم و ارزش واردات را محدود به ارزش محصولات صادراتی (شرط تعادل تجاری) کردن منع شده است. این اعمال مغایر رفتار ملی و ممنوع بودن وضع محدودیت‌های مقداری است. این محدودیت‌ها باید در ممالک صنعتی ظرف مدت ۲ سال و در ممالک درحال توسعه ظرف مدت ۵ سال برپسیده شود.

۲- کاهش تعرفه‌ها و تصاعد تعرفه‌ای

دراثر مذاکرات دور اروگوئه متوسط نرخ تعرفه‌های گمرکی محصولات صنعتی و متوسط نرخ تمامی عوارض محصولات صنعتی ۳۰ درصد کاهش یافته است و این کاهش شامل حال ۱۰۰ درصد واردات ممالک صنعتی شده است.

برای درک بهتر تغییرات انجام شده توضیحات زیر ضروری است:

۱- کالاهای صنعتی مورد مبادله در تجارت بین‌الملل جمعاً در ۱۱ گروه (پارچه و لباس، فلزات، محصولات معدنی و سنگ‌ها و فلزات قیمتی، ماشین‌آلات الکتریکی، کالاهای چرم و لاستیک و کفش، چوب و کاغذ، ماهی و محصولات، ماشین‌آلات برقی، محصولات شیمیایی تجهیزات حمل و نقل و بقیه) طبقه بندی گردیده است. قبل از آغاز مذاکرات دور اروگوئه نرخ متوسط موزون تعرفه کل واردات این کالاها (۷۳۶/۹ میلیارد دلار متوسط سالهای ۱۹۹۲-۱۹۸۶) برابر ۶/۳ درصد بود که با ۳۸ درصد کاهش با ۳/۹ درصد تقلیل داده شد. در حال حاضر بالاترین نرخ تعرفه مربوط به پارچه و

لباس (۱۲/۱ درصد) و پائینترین نرخ مربوط به فلزات، چوب، کاغذ و وسائل مبلمان (۱/۱ درصد) است. بیشترین کاهش تعرفه‌ها مربوط به فلزات و کمترین کاهش تعرفه‌ها در مذاکرات دور اروگوئه مربوط به کالاهای چرمی، لاستیک، کفش و کالاهای مسافرتی بوده است (جدول ۱) ۲- تجارت تمام کالاهای صنعتی مشمول تعرفه و مقررات تعرفه‌ای نیست. قبل از مذاکرات دور اروگوئه حدود ۲۰ درصد دادوستد کالاهای صنعتی از هرگونه تعرفه‌ای معاف بود که این درصد در حال حاضر به ۴۳ درصد افزایش یافته است.

بعبارت دیگر در ممالک صنعتی بطور متوسط ۴۳ درصد واردات محصولات صنعتی معاف از هرگونه تعرفه است. بعنوان مثال این درصد معافیت کامل برای چوب، کاغذ و مبلمان ۸۴ درصد برای محصولات معدنی و سنگ‌های قیمتی ۸۱ درصد، برای فلزات ۷۰ درصد و برای کالاهای چرمی، لاستیکی، کفش و مسافرتی ۱۹ درصد و برای پارچه و لباس ۴ درصد است.

۳- قبل از مذاکرات دور اروگوئه تعرفه ۳۱ درصد تجارت کالاهای صنعتی (۳۰۲/۱)

میلیارد دلار) فقط بین ۰/۱ درصد تا ۵ درصد بود که در اثر انتقال قسمت عمده‌ای از این کالا به گروه معاف از تعرفه‌ها درصد آنها از ۴۱ درصد به ۳۳ درصد کاهش یافت. در حال حاضر فقط ۱۵ درصد کالاها تعرفه‌ای بین ۵/۱ درصد تا ۱۰ درصد دارد و تعرفه فقط ۱۰ درصد کالاها بالاتر از ۱۰ درصد است. چهار گروه از کالاها که هنوز بالاترین نرخ‌های تعرفه (بالاتر از ۱۰ درصد) به آنها تعلق میگیرد، بترتیب عبارتند از پارچه و لباس، ماهی و محصولات، ماشین‌آلات الکتریکی و کالاهای چرمی، لاستیکی کفش و

جدول ۱

کاهش تعرفه‌های ممالک توسعه یافته برحسب گروه‌های کالاهای صنعتی غیر از نفت (میلیارد دلار - درصدها)

گروه کالا	ارزش واردات	متوسط تعرفه	
		قبل	بعد
تمام کالاهای صنعتی (غیر از نفت)	۷۳۶/۹	۶/۳	۳/۹
پارچه و لباس	۶۶/۴	۱۵/۵	۲۲
فلزات	۶۹/۴	۳/۷	۵۹
محصولات معدنی، سنگ‌ها و فلزات قیمتی	۷۲/۹	۲/۳	۵۲
ماشین‌آلات الکتریکی	۸۶/۰	۶/۶	۳۲
کالاهای چرم، لاستیک، کفش و مسافرتی	۳۱/۷	۸/۹	۱۸
چوب، کاغذ و وسائل مبلمان	۴۰/۶	۳/۵	۶۹
ماهی و محصولات آن	۱۸/۵	۶/۱	۲۶
ماشین‌آلات غیر برقی	۱۱۸/۱	۴/۸	۵۸
محصولات شیمیایی و عکاسی	۶۱/۰	۶/۷	۳۲
تجهیزات حمل و نقل	۹۶/۳	۷/۵	۲۳
کالاهای ساخته شده n.e.s	۷۶/۱	۵/۵	۵۶

منبع: جدول ۵

جدول ۲
نمای تعرفه و تجارت ممالک توسعه یافته برحسب گروه‌های کالاها صنعتی (غیر از نفت)
(میلیارد دلار و درصد)

گروه کالا	کل ارزش واردات	تعرفه معاف	۵-۰/۱ %	۱۰-۵/۱	۱۵-۱۰/۱	۲۵-۱۵/۱	بالا تر از ۳۵ %
	قبل - بعد	قبل - بعد	قبل - بعد	قبل - بعد	قبل - بعد	قبل - بعد	قبل - بعد
همه کالا صنعتی غیر از نفت	۷۳۶/۹۴۶	۲۰ ۳۳	۴۱ ۳۳	۲۴ ۱۵	۷ ۵	۶ ۴	۱ ۱
پارچه و لباس	۶۶/۳۵۵	۲ ۴	۶ ۱۴	۲۷ ۲۹	۳۰ ۲۵	۳۳ ۲۷	۲ ۱
فلزات	۶۹/۲۹۲	۳۶ ۷۰	۲۶ ۲۱	۲۳ ۷	۳ ۱	۲ ۱	۱ ۰
محصولات معدنی و سنگهای قیمتی	۷۲/۹۴۹	۵۱ ۸۱	۲۸ ۱	۱۰ ۹	۳ ۱	۲ ۱	۰ ۰
ماشین آلات الکتریکی کالاها چرمی، لاستیکی،	۸۶/۰۱۴	۵ ۳۰	۵۴ ۵۵	۲۶ ۶	۱۱ ۷	۳ ۲	۱ ۰
کفش و مسافرتی	۳۱/۶۷۰	۱۶ ۱۹	۱۷ ۲۹	۴۲ ۳۷	۷ ۴	۱۱ ۹	۳ ۲
چوب، کاغذ و وسائل مبلمان	۴۰/۵۹۰	۵۰ ۸۴	۳۴ ۶	۲۰ ۷	۲ ۲	۴ ۰	۱ ۰
ماهی و محصولات	۱۸/۵۲۷	۲۱ ۲۴	۳۲ ۳۴	۱۸ ۲۱	۱۸ ۸	۷ ۳	۰ ۰
ماشین آلات غیر برقی	۱۱۸/۱۲۶	۱۱ ۴۸	۳۴ ۴۲	۱۰ ۷	۲ ۱	۲ ۲	۱ ۰
محصولات شیمیایی و عکاسی	۶۰/۹۵۸	۱۴ ۳۳	۳۱ ۲۷	۴۰ ۳۷	۱۰ ۲	۵ ۱	۱ ۰
تجهیزات حمل و نقل	۹۶/۳۱۲	۱۶ ۲۱	۵۲ ۵۰	۲۱ ۱۹	۲ ۲	۵ ۴	۴ ۳
کالاها ساخته شده صنعتی n.c.s	۷۶/۰۵۳	۱۵ ۴۹	۲۸ ۳۷	۴۰ ۱۰	۵ ۳	۲ ۱	۱ ۰

منبع: جدول ۶ گزارش گات مذکور برای جدول شماره ۱

مسافرتی. عبارات دیگر درصد تجارت معاف از تعرفه این کالاها بسیار پایین است، در حالیکه ۹۹ درصد داد و ستد محصولات معدنی و سنگ های قیمتی و ۹۸ دادوستد فلزات و ۹۷ درصد ماشین آلات غیر برقی یا معاف از تعرفه و یا تعرفه ای کمتر از ۱۰ درصد دارد (جدول ۲)

۴- درصد کاهش تعرفه ها توسط ممالک توسعه یافته و صنعتی برای تمام گروه های کالاها یکسان نبوده است. اگر بخواهیم میزان کاهش تعرفه ها در آمریکای شمالی را با اروپای غربی مقایسه کنیم، می بینیم که درصد کاهش تعرفه فلزات (۵۹ درصد) ناشی از ۶۳ درصد

کاهش تعرفه این محصولات در آمریکای شمالی و ۳۵ درصد کاهش تعرفه آنها در اروپای غربی است. برعکس می بینیم که ۲۲ درصد کاهش تعرفه پارچه و لباس ناشی از ۱۵ درصد کاهش تعرفه این کالاها در آمریکای شمالی، ۲۰ درصد کاهش نرخ آن در اروپای غربی و کاهش بیشتر تعرفه این محصولات در خاور دور و سایر ممالک است. همین امر در مورد تعرفه تجهیزات حمل و نقل نیز صادق است (جدول ۹ کاهش تعرفه محصولات صنعتی صادراتی مورد علاقه زیاد ممالک خاور میانه را نشان می دهد).

۵- اگرچه متوسط متوزون تعرفه

محصولات صنعتی وارد شده ممالک توسعه یافته ۳۸ درصد کاهش یافته است ولی سهم ممالک در حال توسعه از کل واردات محصولات صنعتی آنها کمتر از ۲۵ درصد است (۱۶۹/۶۹ میلیارد دلار) و بطور متوسط تعرفه کالاها صنعتی صادراتی ممالک در حال توسعه ۳۷ درصد تقلیل یافته است. ولی اگر پارچه و الیاف و لباس و ماهی و محصولات آن را کنار بگذاریم کاهش تعرفه کالاها صنعتی وارد شده به ممالک توسعه یافته برای صادرات ممالک در حال توسعه به ۵۱ درصد افزایش می یابد. این درصد کاهش تعرفه ها برای صادرات صنعتی ممالک عقب مانده (کمترین توسعه یافته ها) به

۵۹ درصد میرسد.

۶- ممالک توسعه یافته برای حمایت از ایجاد شغل و درآمد در کشور خود ورود مواد اولیه و کالاها را تا تمام به کشور راتشویق کرده اند. سیاست بازرگانی اعمال شده در این مورد دامن معافیت تعرفه ای و یا پایین نگاه داشتن تعرفه واردات مواد خام و بالابرن تدریجی آن برحسب مراحل ساخت و نهائی شدن محصول است. این روش افزایش تعرفه برحسب درجه تکامل مواد به کالاها ساخته شده، به تصاعد تعرفه ای معرف است. از متوسط ۱۶۹/۶۹ میلیارد دلار واردات ممالک توسعه یافته از ممالک در حال توسعه

جدول ۳
کاهش تعرفه محصولات صادراتی موردعلاقه زیاد(۱) ممالک خاورمیانه

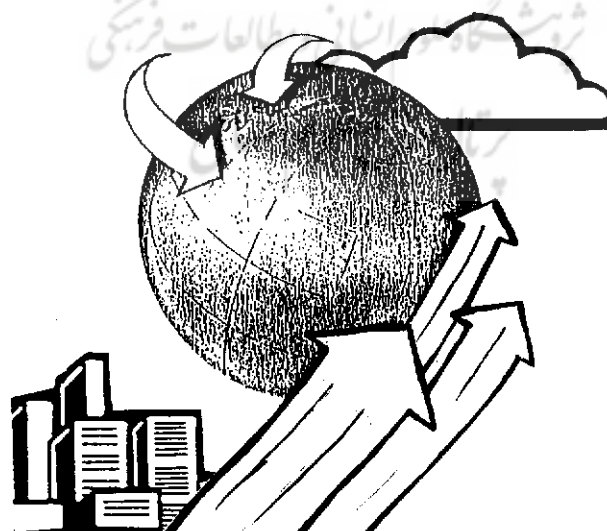
گروه محصول	درصد کاهش تعرفه (۲)		
	کشورهای دارای علاقه شدید صادراتی	اروپای غربی	ممالک توسعه یافته آمریکای شمالی
پارچه و لباس (۳)	قبرس ۲۰	۱۵	۲۲
فلزات	بحرین - امارات متحده عربی ۳۵	۶۳	۵۹
محصولات معدنی و فلزات و سنگهای قیمتی	اسرائیل، کویت، قطر و امارات متحده عربی ۲۲	۳۱	۵۲
محصولات شیمیایی و مواد فتوگرافی	قطر ۳۵	۴۲	۴۲
تجهیزات حمل و نقل	قبرس ۱۰	۱۰	۲۳
میوه و سبزیجات	قبرس، اسرائیل، قطر ۳۳	۳۸	۳۶
آشامیدنی ها و عرقیات	اسرائیل ۳۱	۴۳	۳۹
سایر محصولات کشاورزی	قطر ۳۴	۴۹	۴۸

(۱) یک گروه از کالاها در صورتی مورد علاقه زیاد یک کشور محسوب میشود که یا (الف) معادل ۲۰ درصد یا بیشتر درآمد ارزی آن کشور از صادرات محصولات صنعتی (غیر از نفت) یا محصولات کشاورزی مربوط به آن محصول باشد و یا (ب) ۵ درصد و یا بیشتر کل صادرات کالاهای (غیر از نفت) آن کشور را تشکیل دهد. ارقام واردات سال ۱۹۸۸ و سال ۱۹۸۸ بعنوان تقریب برای صادرات ممالکت مورد بحث در نظر گرفته شده است.

(۲) برای محصولات صنعتی کاهش تعرفه ها متوسط ضریب دار (ضریب واردات گروه محصولات از کلیه منابع) است. برای محصولات کشاورزی کاهش تعرفه ها متوسط ساده است.

(۳) ارقام معرف افزایش واقعی دسترسی به بازار نیست زیرا حذف سهمیه های تحمیل شده طبق ترتیبات مربوط به ایاف (MFA) بحساب آورده نشده است.

منبع: جدول ۱۵، گزارش گات مذکور در جدول شماره ۱

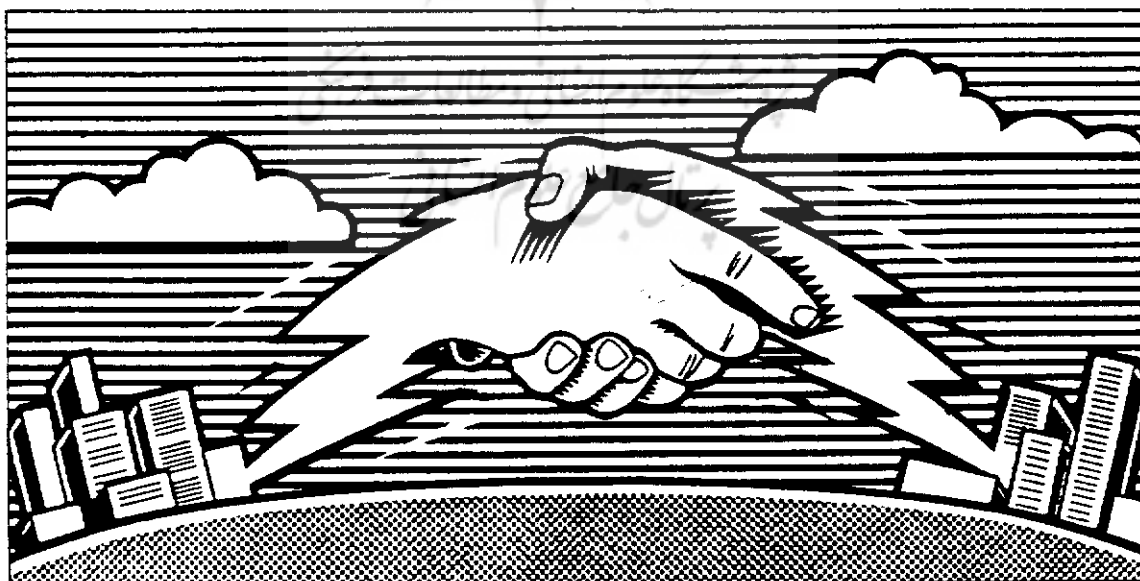
طبیعی تقسیم کنیم، میزان تصاعد تعرفه‌ای کاهش یافته است. یعنی تعرفه محصولات نیمه ساخته شده حاره‌ای ۳۴ درصد و تعرفه محصولات نهائی حاره‌ای ۶۱ درصد تقلیل یافته است. همین کاهش بیش از حد متوسط برای محصولات نیمه ساخته شده از منابع طبیعی صادق بوده است.

در سالهای ۱۹۹۲-۱۹۸۸ حدود ۲۲ درصد آن مواد خام (متوسط تعرفه ۲/۱ درصد) ۲۱ درصد مواد نیمه ساخته شده (متوسط تعرفه ۵/۳ درصد) و ۵۷ درصد کالاهای ساخته شده (متوسط تعرفه ۹/۱ درصد) بوده است. در نتیجه مذاکرات دواروگوئه کاهش تعرفه مواد خام ۲۶ درصد، کاهش تعرفه مواد نیمه ساخته شده ۴۷ درصد و کاهش کالاهای ساخته شده نهائی صادره ممالک در حال توسعه به ممالک صنعتی بطور متوسط ۳۲ درصد بود. اما اگر محصولات صادراتی ممالک در حال توسعه را به محصولات حاره‌ای (گرمسیری) و محصولات حاصل از منابع

جدول ۴
کاهش تعرفه کالاهای صنعتی (غیراز نفت) وارده
توسط ممالک صنعتی از گروه‌هائی از ممالک در حال توسعه

واردات	متوسط موزون		
	ارزش واردات	قبل	بعد
کالاهای صنعتی (غیراز نفت)			
اقتصادهای توسعه یافته	۷۳۶/۹	۶/۳	۳/۹
اقتصادهای در حال توسعه (غیراز کمترین توسعه یافته‌ها)	۱۶۷/۹	۶/۸	۴/۳
اقتصادهای کمترین توسعه یافته‌ها	۳/۹	۶/۸	۵/۱
غیراز الیاف و لباس، ماهی و محصولات آن			
اقتصادهای توسعه یافته	۶۵۲/۱	۵/۴	۳/۵
اقتصادهای در حال توسعه (غیراز کمترین توسعه یافته‌ها)	۱۲۵/۲	۴/۹	۲/۴
اقتصادهای کمترین توسعه یافته‌ها	۲/۱	۱/۷	۵/۷

منبع: جدول ۱ گزارش گات مذکور در جدول شماره ۱

جدول ۵
تغییرات تصاعد تعرفه محصولات وارده ممالک توسعه یافته از ممالک درحال توسعه
(میلیارد دلار و درصد)

تغییر تصاعد تعرفه‌ای	درصد کاهش	بعد	قبل از دوراروگونه	سهم هر مرحله	واردات	همه محصولات صنعتی (غیر از نفت)
						مواد خام
	۶۲	۰/۸	۲/۱	۲۲	۳۶/۶۹۲	مواد خام
-۳۸	۴۷	۲/۸	۵/۳	۲۱	۳۶/۴۴۲	نیمه ساخته شده
-۳۳	۳۲	۶/۲	۹/۱	۵۷	۹۶/۵۳۵	ساخته شده نهائی
	۳۷	۲/۳	۶/۸	۱۰۰	۱۶۹/۶۹۰	جمع
						همه محصولات صنعتی حاره‌ای
	۱۰۰	۰	۰/۱	۳۵	۵۰/۶۹	مواد خام
-۳۳	۳۴	۲/۵	۶/۳	۳۰	۴۲/۴۰	نیمه ساخته شده
-۶۰	۶۱	۲/۶	۶/۶	۳۳	۳۹/۴۵	محصولات نهائی
	۵۵	۱/۹	۴/۲	۱۰۰	۱۴/۳۵۴	جمع
						محصولات مبتنی بر منابع طبیعی
	۳۵	۲/۰	۳/۱	۴۴	۱۴/۵۵۸	مواد خام
-۱۰۰	۴۳	۲	۳/۵	۴۰	۱۳/۳۳۲	نیمه ساخته شده
-۱۹	۲۵	۵/۹	۷/۹	۱۷	۵/۵۳۵	محصولات نهائی
	۳۳	۲/۷	۴/۰	۱۰۰	۳۳/۴۲۶	جمع

توجه: (۱) تصاعد تعرفه ای اختلاف تعرفه بین کالا ساخته شده و محصول خام و ساخته نشده آن است. درصد تغییر تصاعد تعرفه ای برحسب کاهش اختلاف تعرفه‌ای تقسیم بر اختلاف تعرفه‌ای محاسبه میشود. بنابراین ۳۸ درصد ذکر شده درستون آخر ردیف ۳ بشرح زیر بدست آورده شده است.

$$(2/18 - 0/8) - (5/3 - 2/1) : (5/3 - 2/1) = (2/0 - 3/2) : 3/2 = 0/38$$

منبع: جدول ۷ گزارش گات مذکور برای جدول شماره ۱

اصلاح و پوزش خواهی

نظر به اینکه در بخش مقالات و بررسیهای بازرگانی نشریه شماره ۳ سال جاری، در چاپ صفحات ۴۶ و ۴۷ جایه‌جائی رخ داده است، بدینوسیله ضمن پوزش از مرکز تحقیقات و بررسیهای اقتصادی و نویسنده محترم از خوانندگان عزیز نیز از این کوتاهی صمیمانه پوزش می‌طلبیم.

روابط عمومی